

КОНСТАНТИН КОНСТАНТИНОВ

АРЛ

chitanka.info

Зад градината уличката се разтваря в широк булевард, който извежда на полето. Оглушителна гълчка изпъльва пространството, слънцето жестоко пече, тълпата се разлива в множество живи потоци. Денят е съботен, пазарът — особено оживен. По двете страни на улицата — безброй бараки, тезгахи, фургони-дюкяни, сандъци, отрупани със стоки. Зад тях — гъсти редици маси върху терасите на кафенетата. По шосето трещят камиони, отобуси, препълнени с хора, прашни спортни коли, малки двуколки с едри коне. Цялата околност — от Ним до устието на Рона — чифликчийски семейства, работници за наемане, панаирски търговци, всички са си дали среща в тая лятна сутрин на пазара в Арл. Златист облак прах виси над земята и през него смътно се мержеят бели каменни къщи, сиви чинари и безкрайната равнина наназад. Навсякъде така изглеждат изгорелите полета на Касталия.

Мирише на плодове, на ракия и чесън. Мургави яки мъже в сиви блузи и широки сламени шапки шумно разговарят, прави или насядали около масите. Звънтят чаши, гарсоните тичат, продавачи и купувачи крещят. Пазарът е в разгара си. Какво ли няма в безбройните бараки? — Изтърбушени сандъци сапун, кошници от тръст и върба, басми, шапки и накити, грамадни клони зелени банани, цяла уличка от знаменитите луканки на Арл — „Saucissons Mireille“^[1].

Сред пъстрата тълпа бавно се движат величавите черни фигури на арлезианките. В тия снажни, стегнати в корсет и дълги рокли жени, в тия конически шапчици с бяла дантела, в тия гордо завити вежди и кадифени черни очи дреме наистина дълбока, потайна и опасна сила. Повели за ръка розови хлапенца, те вървят по две, по три, разговарят на своя напевен и неразбирам диалект и погледите им се плъзгат над главите на другите. Това е спокойната самоувереност на расата, запазена и предавана от век на век. Царствена гордост — нали Арл е бил някога „Галският Рим“?... Рим е господарувал дълго над тоя край, оставяйки множество паметници — храмове, гробници, арени — из цялата околност. Цезар е имал тук корабостроителница. Латинската кръв се е примесила с ярката кръв на галите и франките и е създала тоя благороден женски тип. Столетия са се редували, нови другоземци са кръстосвали полята на Прованс, угасвали са поколения, цивилизации са потъвали в праха на земята. Ала единствено неизменна останала е тая приказна, по-завършена и по-избистрена от времето красота на

арлезианките. И в малкото сиво градче все така цъфтят упоително-отровни тия черни цветя, далечни и загадъчни в блясъка на слънчевата сутрин.

На пладне, когато пазарът се привърши, приливът из улиците затихва — за да се отлеет от всички пътища на равнината към фермите, към усамотените колиби сред лозята, към маслинените плантации на крайбрежието. Тогава Арл отново, до следната сутрин, става романтичният град на Доде и Бизе. Тогава вратите и капаците на прозорците се затварят и всичко изглежда мъртво. Неподвижен зной натиска земята. В тесните улички се чупят гъсти сенки. Тук-там блестят по вратите портиери от мъниста и камъш. Зад прозорците се чува смях и шепот. Чувствуващ, че иззад капаците невидими очи следят стъпките ти.

На малкото площадче с чинари — три кафенета безлюдни и сънни с опнати пъстри тенти. Две боси деца надничат зад моя другар, който рисува в блокчето и се отчайва. Как да уловиш тоя странен колорит, тия жълти, прегорели багри на старите къщи, тоя сивозелен тон на листата, това чудно — сякаш разлято синило — небе?... В дъното се вдига грандиозната Арената и запушва кръгозора. Нанизани между стрехите, пъстреят трицветните байрачета на републиката. Утре градът ще има рядко събитие: голяма corrida^[2] в Арената. Шест млади бика са докарани там, изложени вече за публиката. Трима знаменити матадори от Мадрид са обявени за утрешния бой. Грамадни афиши съобщават из цялата околност за събитието: зрелище под патронажа на префекта, тържествено шествие преди почването, военна музика, награди за победителите, последното място струва 25 франка... При вратите на Арената навалица; искат да видят животните. Но входът се пази от войници и вече не пускат никого.

— Oh, que s'est embêtant! Ecoutez, monsieur, mais on a fait deux kilomètres pour les voir!...^[3] — ядосват се две дами и умолително гледат войника.

— C'est facheux, oui, mesdames — отвръща галантно момъкът, — mais il est tard déjà, c'est fermé! — и с трогателна нежност добавя: — Il faut qu'ils se reposent jusqs'à demain!^[4]

В тоя миг из дълбочините на Арената, посыпана с жълт пясък, дето преди хиляди години все същата тълпа е идvala да насища все същата жажда за кръв, из гигантската изпорутена постройка се издига

един дълъг, могъщ и печален вик, едно мучене на младо, силно, разтревожено животно, някаква безутешна жалба, отправена към света и към потъмнелите небеса.

— Oh! les voila — les taureaux!...^[5] — блясват очите на жените и ноздрите им се разтварят...

Слънцето залязва зад лъскавия пояс на реката. Един облак минава, изсипва едър дъжд и оросява улиците. Далечината се очиства и засинява.

Вечеряме на терасата на странноприемницата „Белият кон“. Във въздуха се носи мириз на прах, на пържени картофи и жито. На съседната маса шуми семейство от околността: две възстари жени, друга по-млада, навярно дъщеря или снаха, с двегодишно дете и със съпруг, нисък, набит мъж. В другия край на масата — бледен момък с цветна кърпа на шията. Ядат бързо, отварят и затварят чанти, прибират вързопи, окъснели са. На улицата ги чака стар автомобил. Само момъкът не яде, неспокойно загледан към улицата. Чукват последната чаша, плащат, стават. Мъжът гласи мотора. Момъкът още седи. Лицето му е свито в гримаса, налива отново чашата си, гледа пак към улицата. Другите сядат в колата. Викат го. Най-след той се качва, подава глава и отново гледа навън. С пукот и тръсък колата потъва в праха към здрачената равнина на Камарг...

Нощта пада бързо, гъста и топла. Градчето постепенно затихва. В стъмния кръгозор блещукат тук-там светлинни на далечните селища. Сега една разглобена стара кола гърмоли в безпределното поле. Тя се връща от пазара и отива към един чифлик при реката с голяма порта, широк двор и чардаче над брега. Моторът мерно тупа и приспива уморената челяд. Само бледният момък в дъното не може да задреме. Главата му гори, дъхът му е неравен, сърцето бълска усилено. Той затваря клепачи, иска да не вижда, да не си спомня нищо, да почине поне един миг, ала напразно. В мрака свети пред него спокойното, студено лице на една от хубавиците на Арл, чиито очи са тъмни, мамещи и опасни, като водите на Рона, под чардачето на чифлика.

[1] Луканки „Мирей“. ↑

[2] Бой с бикове. ↑

[3] О, колко е неприятно. Чуйте, господине, ние сме вървели два километра, за да ги видим!... ↑

[4] Да, неприятно е, госпожи, но вече е късно, затворено е. Те трябва да си починат. ↑

[5] О, ето ги — биковете!... ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.